

ІНКЛЮЗИВНА ФОРМА ОСВІТИ: ДОСВІД КОЛЕКТИВУ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Ю. Я. МОКЛОВИЧ, директор СЗШ № 95, м. Львів

Анотація. Колектив авторів ділиться досвідом роботи інклюзивної середньої загальноосвітньої школи № 95 м. Львова. Зазначено якісні зміни, які відбулися в контексті українсько-канадського проекту «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні». Розкрито умови успішності реалізації інклюзивної моделі освіти.
Ключові слова: інклюзивна освіта, діти з порушеннями слуху, діти з особливими потребами.

ИНКЛЮЗИВНАЯ ФОРМА ОБУЧЕНИЯ: ОПЫТ КОЛЛЕКТИВА ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

Анотация. Коллектив авторов делится опытом работы инклюзивной общеобразовательной школы № 95 г. Львова. Указаны качественные изменения, которые произошли в контексте украинско-канадского проекта «Инклюзивное образование для детей с особыми потребностями в Украине». Раскрыты условия успешной реализации инклюзивной модели образования.

Ключевые слова: инклюзивное образование, дети с нарушениями слуха, дети с особыми потребностями.

INCLUSIVE FORM OF EDUCATION: EXPERIENCE AN EDUCATIONAL SCHOOL

Annotation. A group of researchers presented practical experience of inclusive secondary school number 95 of the city. Specified qualitative changes that have occurred in the context of Ukrainian-Canadian project «Inclusive Education for Children with Disabilities in Ukraine.» Revealed if successful inclusive education.

Key words: inclusive education, children with hearing impairments, children with special needs.

Створення умов якісної освіти для дітей із особливостями психофізичного розвитку є одним із пріоритетних завдань, яке поставлено перед освітянами державою.

Поняття «інклюзія» потужно входить у нашу дійсність. Кроки до інклюзивної школи педагоги СЗШ № 95 м. Львова, розпочали ще у 90-х роках. Якісні зміни особливо відчутними стали починаючи з 2008 року, коли стартував українсько-канадський проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні». Важливо, що здійснюється він комплексно у напрямках, які втілюють учасники трьох компонентів: «Політика», «Громадянське суспільство», «Освіта». Мета проекту: розроблення необхідної політики на підтримку інклюзії дітей з особливими потребами у загальноосвітній школі і громаді, зміцнення громадянського суспільства з метою захисту інтересів дітей з особливими потребами.

Школі було надано статус пілотного закладу. Участь у проекті потребувала від кожного не тільки глибокого розуміння, а й усвідомлення філософії інклюзії. Ми вдячні канадським фахівцям-консультантам, координаторам проекту, науковцям Інституту спеціальної педагогіки НАПН України за можливість постійно навчатися: під час робочих зустрічей, круглих столів, міжнародних та всеукраїнських науково-практичних семінарів, які відбувалися

у м. Києві, Львові, Сімферополі. Консультативна підтримка сприяла формуванню лідерської команди школи. З'явилися глибше розуміння концепції інклюзії, нові ідеї, задуми, які були внесені у «План трансформації школи у навчальний заклад з інклюзивною освітою».

Розробка Плану трансформації починалася з аналізу вихідного стану школи, спонукала до налагодження тісних контактів із медичними установами у поглибленому вивченні стану здоров'я як учнів школи, так і дітей, які проживають у нашому мікрорайоні, з громадськими організаціями-партнерами проекту, ПМПК. Поступове ускладнення завдань потребує постійно доповнювати цей план, щорічно конкретизувати завдання, шукати та визначати нові ресурси. Орієнтуючись на рекомендації канадських консультантів та координаторів проекту, ми визначили кроки у основних напрямках діяльності, які визначені у розділах Плану:

1. Організаційне забезпечення роботи з трансформації школи.
2. Пристосування до особливих потреб учнів території, будівлі та приміщень школи.
3. Забезпечення матеріально-технічними ресурсами. Спеціальні технічні засоби навчання.
4. Кадрове забезпечення, методичне забезпечення, співпраця з фахівцями з надання спеціальних послуг.

вчинки з синдромом Дауна. Саме створення психологічно сприятливих умов було найпершим і найважливішим нашим завданням для їх успішної соціальної адаптації. З цією метою були створені педагогічно-консультативні групи.

Наступним важливим кроком було спостереження за дітьми, вивчення їх потенціалу та особливостей розвитку, прогнозування можливих труднощів та шляхів їх подолання, педагогічно-консультативні групи розробили індивідуальні навчальні плани (ІНП).

Оцінити позитивні зрушення в соціальній адаптації та навчанні дітей з ООП допомагає ведення дитячих портфоліо, в яких міститься інформація про дитину та її сім'ю, нахили, інтереси, здібності дитини. У портфоліо вкладаються робочі зошити, виконані завдання, творчі роботи. Портфоліо може детально та різнобічно розповісти про досягнення дитини, її зростання, здобутки.

Особливістю навчально-виховного процесу дітей з ООП є корекційна спрямованість усього навчально-виховного процесу. Робота, яка проводиться на уроці асистентом учителя доповнюється корекційно-розвитковими заняттями з логопедом, практичним психологом, асистентом учителя в позаурочний час.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Н. ТАРНАВСЬКА, вчитель музичного мистецтва СЗШ № 95, м. Львів

Музичне мистецтво – це не виховання музиканта, а передусім виховання людини
В. Сухомлинський

Кожен учитель є творцем уроку. Особливо це стосується роботи вчителя у класах інклюзивного навчання, де перед учителем постає ще одне важливе завдання – пошук нових форм і методів роботи, індивідуальних підходів до учнів особливими освітніми потребами, участь у роботі з розвитку їх слухового сприймання. Добираючи зміст, форми, методи навчання, максимально враховуючи, якою мірою вони будуть сприяти більш ефективному розумінню і засвоєнню знань та навичок учнями.

Урок музики в класах інклюзивного навчання, має свої особливості:

1. Розвиток слухового сприймання на основі музично-ритмічних вправ.
2. Гра на простих музичних інструментах.

3. Відтворення рухами засобів музичної виразності.
4. Інсценізація пісні.
5. Фонопедичні вправи.
6. Використання засобами арттерапії.

Позаяк саме ці форми роботи сприяють комплексному позитивному впливу на дитину – її психіку, моторику, фізіологічні процеси.

До уваги освітян, науковців, рекламодавців!

Редакція журналу приймає замовлення на розміщення реклами, випуск тематичного номера або окремого розділу коштом замовника